[2018] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਕੁਦਰਤ ਸੰਧੂ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 2017 ਦਾ 279)

21 ਅਗਸਤ, 2018

[ਦੀਪਕ ਮਿਸਰਾ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ

ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਃ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ-ਸੀਈਐੱਸਟੀਏਟੀ-ਮੈਂਬਰ (ਨਿਆਂਇਕ) - ਸੀ. ਈ. ਐੱਸ. ਟੀ. ਏ. ਟੀ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ 62 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਃ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ-ਏਐਫਟੀ-ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ-ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਜੋ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ ਰਹੇ ਹਨ, 70 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਅਹੁਦੇ' ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਕੈਟਃ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ/ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 2017 ਦੇ 279

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32

ਦੇ ਨਾਲ

ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. (ਸੀ)ਨੰ.558/2017, 561/2017, 640/2017, 1016/2017, 788/2017, 925/2017, 1098/2017, 1129/2017, 33/2018, 205/2018, 467/2018, ਟੀ.ਸੀ. (ਸੀ) ਨੰ. 49/2018 ਅਤੇ 51/2018.

ਕੇ. ਕੇ. ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਏ. ਜੀ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡਾ, ਅਰਵਿੰਦ ਪੀ. ਦਾਤਾਰ, ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਅਮਰੇਂਦਰ ਸ਼ਰਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਲਤਾ ਬਾਂਸਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਏ. ਐਡ., ਤੇਜਸਵੀ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੱਤਿਆਬ੍ਰਤ ਪਾਂਡਾ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਪੈਕਰਾਏ, ਅਨਿਰੁੱਧ ਪੁਰਸ਼ੋਥਮ, ਸ਼ਸ਼ਵਤ ਪਾਂਡਾ, ਨਿਖਿਲ ਨਈਅਰ, ਐੱਨ. ਸਾਈ ਵਿਨੋਦ, ਧਨੰਜੈ ਬੈਜਲ, ਦਿਵਯੰਸ਼ੂ ਰਾਏ, ਕਰਨ ਬਤੂਰਾ, ਅਨੁਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਿਤ ਕਪਾਡੀਆ, ਅਰੁਣ ਮੋਂਗਾ, ਦਿਵਿਆ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਯੂਰੀ ਰਘੂਵੰਸ਼ੀ, ਰੁਚਿਰਾ ਗੋਇਲ, ਮੁਹੰਮਦ ਏ ਖਾਨ, ਆਰ. ਵੀ. ਪ੍ਰਭਾਤ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਜੇਬਰਾਜ, ਨਿਖਿਲ ਸਵਾਮੀ, ਉਮਰ ਹੋਦਾ, ਏ. ਕੇ. ਬੇਹਰਾ, ਵੀ. ਕੇ. ਵਰਮਾ, ਪ੍ਰਿਆ ਹਿੰਗੋਰਾਨੀ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਰੁਪੇਸ਼

ਕੁਮਾਰ, ਰਾਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਬਹੁਗੁਣਾ, ਕਰਬੱਈਆ ਮੇਈਅੱਪਨ, ਆਨੰਦ ਵਰਮਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੁਭੰਗੀ ਜੈਨ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਕੇ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਅੰਨਾਮ ਡੀ. ਐਨ. ਰਾਓ, ਏ. ਵੈਂਕਟੇਸ਼, ਸੁਦੀਪਤੋ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਹੁਲ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਦੀਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਪਲਕ ਮਹਾਜਨ, ਆਰ. ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਨ, ਐਸ.ਐਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਰੁਖਮਣੀ ਬੋਬਡੇ, ਹਰੀਸ਼ ਵੀ. ਸ਼ੇਖਰ,, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇਸ਼ਮੁਖ, ਰੋਹਿਤ ਭੱਟ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਆਰਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕੇ. ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੀ. ਐਸ. ਮੱਕੜ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਰੋਰੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ, ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਬੀ. ਸਹਾਰੀਆ, ਵਿਰੇਸ਼ ਬੀ. ਸਹਾਰੀਆ (ਮੈਸਰਜ਼ ਸਹਾਰੀਆ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਈ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ, ਪੁਸਪਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਿੱਤਰਾਂਗਦਾ ਰਾਸਤਰਵਾਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮਿਤਾਕਸ਼ੀ ਤਾਲੁਕਦਾਰ, ਰਾਹੁਲ ਜੈਨ, ਜ਼ੋਹੇਬ ਹੁਸੈਨ, ਅਸ਼ੋਕ ਮਾਥੁਰ, ਅਜੈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਮਤਾ ਜੈਨ, ਉਦੈ ਰਾਮ ਬੋਕਾਡੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਿਵਿਆ ਗਰਗ, ਸੋਨਲ ਜੈਨ, ਅਜੈ ਬਾਂਸਲ, ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀਨਾ ਬਾਂਸਲ, ਨਚਿਕੇਤਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਚੇਤਾ, ਉੱਜਵਲ ਕੁਮਾਰ, ਵਕੀਲ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. 1. 20 ਮਾਰਚ 2018 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਸੀਂ 9 ਫਰਵਰੀ 2018 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"(iii) ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ/ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ/ਮਾਹਰ/ਤਕਨੀਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ/ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

16 ਜੁਲਾਈ 2018 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇਃ

"ਇਸ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਆਈ. ਟੀ. ਏ. ਟੀ.) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਈ. ਟੀ. ਏ. ਟੀ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ 62 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਸੀਈਐੱਸਟੀਏਟੀਃ

2. 2018 ਦੇ ਆਈ. ਏ. 113281 ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੀ. ਈ. ਐਸ. ਟੀ. ਏ. ਟੀ. ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ (ਨਿਆਂਇਕ) ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂਬਰ (ਨਿਆਂਇਕ) ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਛੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂ 62 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ, ਜੋ ਵੀ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ "ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 20 ਮਾਰਚ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ" ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੀਈਐੱਸਟੀਏਟੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ (ਨਿਆਂਇਕ) ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ' ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਹ 62 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 20 ਮਾਰਚ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਟੀ. ਏ. ਟੀ. ਲਈ ਜਾਰੀ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸੀ. ਈ. ਐਸ. ਟੀ. ਏ. ਟੀ. ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀ. ਈ. ਐੱਸ. ਟੀ. ਏ. ਟੀ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ 62 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।

ਏਐਫਟੀਃ

3. ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਜੋ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ 70 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਕੈਟਃ

4. ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ/ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

5. ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਸਮੇਤ ਹਰੇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰੇ। ਆਈ. ਏ. ਨੰ. 2018 ਦੀ ਧਾਰਾ 113281 ਦਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Megha Tak

Advocate Megha Tak